

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 17. grudna 1880.

List 51.

Trije božični prazniki.

Kedar vladar zapusti palačo, da svoje podložne dežele osebno obiše, takrat ima navadno seboj sijajno spremstvo. Z njim hodijo naj zvestejši in naj odličnejši možje. S posebnim spoštovanjem se podložniki ozirajo po izvoljenih spremljevalcih svojega kralja, cesarja.... Tako po duhu božičnega praznika Jezus Kristus, Kralj kraljev, v nekem pomenu zapušča svojo nebeško sijajnost, da obiše svet ter ga s svojim prihodom neizrečeno osrečuje. Tudi On ima imenitno spremljevalstvo. Praznik sv. Štefana, sv. Janeza evangelista, pa nedolžnih otrok, ti dnevi nam kažejo družbo, ki Zveličarja sveta spremlja v serca pobožnih vernikov. Ti prazniki povzdugujejo božično veselje in poveličujejo božjo čast Otročiča v jaslicah ležečega. Kdo drugi, če ne ta navidezno slabi Otročič je bil, ki je sv. Štefana napolnil s tolikim pogumom in junaštvom, da je za Kristusov nauk življenje daroval? Kdo drugi, kakor to ubožno Dete, je bil, ki je sv. Janezu ogenj božje ljubezni tako razžaril? Ta božji Otročič je bil, ki je betlehemskim otročičem dopustil najpervo docvesti na ternjevem drevesu mučeništva?

Obzirom na to (razlaga sv. Bernard) je blagonosna naredba, da ta trojna svečanost spremlja rojstni dan Gospodov, ... da se tako sad njegovega rojstva toliko jasnejše razkazuje. Ti trije prazniki nam za dosego svetosti in zveličanja odpirajo tri steze, zraven katerih nam ni mogoče najti kakšne četrte poti. Praznik sv. Štefana je središče mučencev, ki so za sv. vero umrli „z voljo in djanjem“ (martyres voluntate et opere); sv. Janez je zastopnik mučencev „z voljo, a ne z djanjem“ (martyres voluntate, et non opere); svetek nedolžnih otročičev pa je cvét mučencev, ki so za Kristusa umrli samo „z djanjem“ (martyres opere et non voluntate).

1. Pervi praznik po Božiču nas v duhu vodi pred tisto versto mučencev, ki so v teku kerščanskih vekov hrabro se podajali v darovalni boj za kerščansko vero ter izdihnili velikokrat med naj grozovitejšimi mukami. Ni bilo mučila tako strašnega, da bi jih zamoglo odverniti od vere; ni bilo ne sladke ne hude besede, za katero bi izdali svoje duše; ni bilo denarja ne časti, da bi prodali svojo značajnost. Na čelu te izvoljene družbe blišči ime sv. Štefana. Veliko čast pridobil si je s čudeži, ki jih je delal. Še bolj se odlikuje z oznanovanjem nauka Jezusovega. Dokazal je judom, da tisti, kterega so nedavno po krivičnem obsodili in razpeli, je bil pravi

Mesija, obetan po prerokih, pravi Božji Sin; da če tudi umorjen, je tretji dan z lastno močjo živ zapustil grob; da je 40 dni po tem šel v nebеса, tam sedi ob desnici svojega Očeta, od ondod bo prišel soditi žive in mrtve, t. j. pravične in grešnike. Koliko je zdala Štefanova beseda, to nam spričuje sv. pismo. Sv. Luka (Act. 6, 7) piše, da je „beseda božja rastla, a število učencev se je po Jeruzalemu silno množilo; tudi velika truma duhovnikov (judovskih) je bila pokorna veri“. Tako je živa beseda nauka božjega po sv. Štefanu marsiktero dušo pridobila za Boga in nebеса, spravila z Jezusom, vterdila za večno blaženstvo. „Zakon Gospodov spreobrača duše“, je že prepeval kralj David. (Ps. 18, 8.) Najbolj pa se slava Štefanovega imena sveti v njegovi smerti. Vstalo je namreč nekoliko judovskih učenjakov zoper njega ter so se z njim prepirali, toda „nis so mogli upirati modrosti in Duhu, po katerem je govoril. Zatoraj podšuntajo može, kateri naj bi rekli: Slišali smo ga govoriti kletvinje zoper Mojzesa in Boga. Po tem nadražijo ljudstvo, ... ga napadejo, zgrabijo in prepeljejo v zbor. Postavili so krive svedoke (priče), ki so govorili: Ta človek ne preneha govoriti kletvin zoper to sveto mesto in postavo. (Act. 6, 10—13.) Vsa hudo-bija tožiteljev ni mogla vzemeriti sv. Štefana. Z mirno vestjo in vedrim licem stal je pred krivimi sodniki, kateri „so obličje njegovo vidili kakor obličje angelovo“. (Act. 6, 15.) Poln zaupanja v Boga začne krotki Štefan razlagati, kako prečudežno in ljubeznjivo je Bog vodil izrajsko ljudstvo, kako so se Izraelci vedno ustavljali Bogu in mu bili nepokorni, pa jih vabi, da popravijo krivico, Mesiju storjeno, da naj sprejmejo ponujano roko božje milosti in si rešijo duše „pred prihodnjo jezo Božjo“. No, ko so ga razbesnjeni judje popadli, ga iz mesta vlekli ter s kamenjem obsipavali, mirno poklekne, oči vzdigne proti nebu in gledajoč bogato darilo, ki mu ga Zveličar pripravlja, z radostnim glasom zakliče: „Glejte! Nebesa vidim odperte, pak Sina človečjega sedečega ob desnici Božji; ... Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ In ko je obsut s kamenjem umiral, spomnil se je, da je Jezus na križu prosil za svoje sovražnike, zato tudi sv. Štefan zdihne, rekoč: „Gospod, ne šteji jim tega za greh!“ To so bile mučenceve zadnje besede; izustivši jih je blago zaspal. (Act. 7, 56—60.)

Sv. Štefan je prvi kerščanski mučenec. On je kraljevi vojvoda neštevilnih verst slavnovenčanih juna-kov, kateri so za Kristusa svojo kri prelivali. — Kakor so nekdanj Izraelci morali potovati čez rudeče morje in po suhi puščavi, tako mora tudi pomiloščeno ljudstvo

nove zaveze iti skozi rudeče morje prelivane kervi in po žalostni puščavi neprijetnega preganjanja, ako želi dospeti v obljubljeno deželo večno blaženega miru. Sej je to Zveličar prerokoval učencem, govoreč: „Ljudje vas bodo izročevali sodnijam, in po shodnicah vas bodo pretepali: pred vladarje in kralje vas bodo gonili zavoljo mene, njim in nevernikom v pričevanje... Sovražili vas bodo vsi zavoljo mojega imena.“ (Mat. 10, 18. ss.) „Iz shodnic vas bodo izganjali; prišel bo celó čas, da bo vsak, kdor vas umori, menil, da Bogu služi.“ (Jan. 16, 2.) Duhu hudobnega sveta je namreč kerščanska vera in kerščanska čednost neizrečeno zoperna.

Ali ne samo prvi učenci Križanega morali so s svojim učiteljem deliti jednako osodo ter po križih in grozoviti smerti zadobivati nevenljivi venec večne slave. Spomnimo se le nekoliko poznejših časov; ozrimo se v prva tri stoletja, na kervavo preganjanje v oni dobi. Ko je paganska oblast z vsemi v peklu izmišljenimi pripomočki vojskovala se z mlado Cerkvijo Kristusovo, prelivalo je svojo kri milijone kristjanov. Tako strašno je bilo terpinčenje ubozih vernikov, da takratni pisatelj Laktancij (koncem 3. veka) pravi: „Če bi imel sto jezikov in stotera usta ter najmočnejši glas na svetu: vendar ne bi mogel popisati vseh pregréh, kar se jih je zgodilo; pa tudi ne bi mogel imenovati vseh muk, ki so si jih izmišljali nevérski sodniki zoper nedolžne kristjane.“ A zgodovinar Evzebij piše: „Sam sem videl, ko so v Rimu jeden dan pomorili toliko kristjanov, da so obnemagali rabeljni ter se kerhala njim orodja.“ Zato ni čudo, da so se morilci večkrat sami spreobrnili od sterčenja nad hrabrimi mučenci, tako da so gostokrat z istim mečem, s katerim so druge ubijali, umorjeni bili sami ter kerščeni z lastno kervjo! Ni toraj čudež, da je Tertulijan (rojen v Kartagi, leta 160 po Kr.), ko je videl, kako stanovitni, da so kerščanski mučenci, namestnikom cesarskim (in apolog. cap. ult.) pisal: „Le terpinčite, le tepite, le sodite nas! Bolj če nas kosite, več nas je. Kri mučencev je séme novih kristjanov.“ V prvih treh stoletjih je za Kristusa kri prelilo enajst milijonov mučencev; samo na mesto Rim pride jih poltretji milijon. Vsako mučilo bilo jim je oltar, vsaka ječa bila jim je podpora, slednja rana potno pismo za nebesa. Mučenci so umirali, a vera, za katero so terpeli, ni bila z njimi pokopana.

Nasledek vsem grozovitostim bil je ta, da je vedno več ljudi verovalo v Kristusa. Vresničene opazujemo besede, ki so jih (Jan. 12, 19) farizeji med seboj govorili, rekoč: „Vidite, da nič ne opravite! Glejte, kako ves svet gre za Njim.“

Iz rečenega spoznamo čeznaravno moč kerščanstva sploh, a nepremagljivost Cerkve Kristusove posebej. Res da, Cerkev Kristusova, sveta katoliška Cerkev je kakor potok, kadar mu ték oviraš. Voda v jarku se vzdiguje, naposled prestopi bregove, ter se razlije po polju in vse poplavlja; toda ne zato, da bi polje pokončala, marveč da vse rodovitno stori. Res, veličasten prizor! Kako blagonosna prikazen je mučeništvo v katoliški Cerkvi! Spodobi se toraj, da spomin mučencev obhajamo neposrednje po rojstnem dnevu Njega, za ktere so kerščanski junaki življenje darovali ter s tem bolje razširjali slavo Božjega imena. (Dalje nasl.)

Iz širjenja Mavricija Tomana.

(Dalje.)

Strašna kuga, katero sem prej omenil, je razsajala proti koncu pretečenega in v začetku tega stoletja. Ker so ljudje potem mesto zapustili, so dopustili, da so se

hiše sosedle, in porabili so stavbeno blago, kakor so naj boljše mogli. Na prostorih pa, kjer so poprej hiše stale, zasadili so kokos. Čudno je, koliko in kako mnogo korist Indijani imajo od tega drevesa. V nekem oziru jim to drevo daje vse, česar potrebujejo. Tako orehe, ki so melonine velikosti, štirikrat na leto pobirajo, iz jedra pripravljajo mnogoverstnih, najokusnejših jedi, in izžimajo naj boljše olje, katero je po mojih mislih bolj zdravo, kakor laško olje. Iz tega sadú pripravljajo tudi nekak sladkor, ki pa ni tako lepo bel, kakor iz sladkorjevega terstja, in ga le prosto ljudstvo rabi. Pa tudi sladkorja iz terstja ne pripravljajo tako, kakor pri nas, temuč ga neočenenega in ne v takih podobah, kakor pri nas, prodajajo in rabijo. Morebiti so Indijani v tem oziru bolj pametni, kakor mi, ker sladkor je veliko bolj okusen, zdaten in na persih bolehnim veliko zdravejši. Ako se dalje verh tega kokosnega drevesa odreže na tistem kraju, kjer sad raste, in iz zareze tekoča voda, imenovana „sura“, v persteno posodo pristreže, v sod spravi in se ji grozdne jagode primešajo, in se vse to eden ali dva meseca kisati pusti, se dobí pijača, katero tam „uraka“ imenujejo, in bi jo vsak imel za dobro evropejsko vino. To je tudi navadna pijača vsih odličnih svetnih in duhovnih Evropejcev, kajti s Portugalskega pripeljano vino je tako drago, da ga le o največjih svečanostih, kakor pri nas šampanjca, na mizo dajo. Očistena „sura“ je nekako žganje, katero ljudi ravno tako kakor „uraka“ upijani, če se neizmerno pije. Ako se „sura“ dalj časa na gorkem kraju hrani, napravi se iz nje precej dober vrisk. Kokovi orehi imajo dve lupini; v notranji, ako orehi še niso dozoreli, se dobí nekak sok, ki je zeló prijeten in tolaži žejo in vročino. Notranja lupina pa je tudi prav terda; iz nje se napravljaja posoda za pijačo. In ker je teh posod silo veliko, jih tudi sežigajo, kakor oglje, in to daje močen pa dolgo terpeč ogenj. Med lupinama so niti, podobne šetinam, iz katerih močne vervi delajo, in rabijo jih na velikih in majhnih barkah. Tudi imajo lastnost, da v morski vodi dalj terpe, kakor konopnine. Listje tega drevesa je zeló veliko in je dolgo, ter prosto ljudstvo z njim pokriva hiše, delajo iz njega jerbace, pa še za druge reči ga rabijo. Ako drevo še ni dorastlo, je na sredi z neko močno mrežo obdano, ktera je podobna debelemu suknu, in to revni ljudje rabijo za jadra pri majhnih čolnicah. Čolnice pa Indijani delajo iz debela ravno tega drevesa. Kokosno drevo ne raste samo v Aziji, ampak tudi v Afriki in Ameriki; raste rado, ni mu treba posebne strelbe, in brez stroškov dobiček daje. Vert pa, na katerem tako drevje raste, mora vsaj vsako drugo leto biti pognojen. Evropejec kakor Indijan, vsak skuša take verte si pridobiti, in kdor jih več pa boljših ima, veljá za bogatejšega. Kokovi orehi vendar niso dober kup, akoravno jih je veliko, ker večino tega blaga spleljejo muhamedancem in nevércem na prodaj. Poglavitna hrana v mestu Goa in družih azijskih krajih je laško pšeno, riž. Vendar v goanski okolici ga le toliko pridelajo, da ga je za pol leta komaj zadosti. Za drugo polletje pa Portugalci na majhnem brodovju, kateremu je pridjana vojna ladija, iz družih oddaljenih krajev navozijo rajža, od severa in od juga. Evropejci sicer celo leto goveje in svinjsko meso jedó, ravno tako tudi divjino in kuretnino, vselej pa mora skleda rajža tudi na mizo priti. Za večerjo pa jedó le ribe, zelenjavo in rajž.

Rajž, ki je brez dvombe v Aziji veliko boljši, kakor v Evropi, tukaj vse drugač kuhajo. Denejo ga v veliko posodo, navadno v kotel, vlijejo na-nj toliko vode, da za dva persta čez nj stoji in to mora počasi toliko časa vreti, da vsa voda povre. Na to pa posodo prevernejo ali poveznejo, da zamore vsa voda odteči. Na tak način

kuhan rajž je lepo bel, zerno se od zerna loči in prav dober je. Preden rajž jedó, napravijo še neko juho iz kokovih orehov, majhnih rakov in popra, to vse dobro stolčejo, in ko je juha gotova, jo vlijejo nekoliko na rajž, ki je potem zelo okusen in dobro diši.

(Dalje sledí.)

Cerkev — nepremagljiva.

(Dalje.)

Po smerti Valentovi pride na prestol Gracijan, ki si izvoli Teodozija sovladnika. Bila sta cesarja pravična. Po umoru Gracijana je Teodozij samovladar; razdeli pa veliko cesarstvo rimsko v dva dela; zapadni del podeli Honoriju, vzhodni pa Arkadiju. Odsihdob ostane cesarstvo razdvojeno. Zapadno je že l. 476 zaterl Odoaker, Nemcem poveljnik; vzhodno cesarstvo pa ostane do srednjega veka. Leta 1453 so vzeli Turki Carigrad.

Preobširno bi bilo tudi le poveršno opisovati zgodovino vzhodnega cesarstva, in to tudi ni naša naloga; le onih vladarjev ne smemo pozabiti, ki so se pregrešili proti Cerkvi, ter nam je omeniti, kaka osoda jih je obletela. Za papeža Martina I vlada Konstant II. Le ta ukaže leta 654 papeža zapreti, rekoč, da je nevaren državi, češ, da nasprotuje ukazom cesarjevim. Razširjal se je namreč o tem času krivi nauk tako zvanih monotelitev (jednovoljcev), ki so terdili, da ima Kristus le jedno voljo. Med ljudmi nastanejo vsled tega hudi in mnogoteri prepiri. Cesar prepove ljudem o tem govoriti, ne da ima Kristus dvé, ne da ima jedno voljo. Toda Martin I se temu ukazu vprè, kajti s takim ravnanjem je uničena cerkvena prostost. Zato zbere v Rimu k cerkvenemu zboru škofo in zaverže krivi nauk, akoravno je dobro vedel, da cesar tega ne bo prenašal mirno, in opominja škofo, naj oznanjujejo neustrašeno pravo vero, naj se ne bojé ljudi, katerim življenje zgine kakor cvečici cvet. Kar je papež mislil, se zgodi.

Cesar razžaljen pošlje vojakov v Rim, veleč jim, naj papeža vjamejo in privedó v Carigrad. Vojaki izveršé ukaz cesarjev. Pač bi bilo lahko papežu uiti, kajti branilo bi ga ljudstvo, vdano mu iz serca, a on neče, da bi se prelivala kri zaradi njega. Pokoren je ukazom cesarjevim, spominjajoč še silnega ponižanja Kristusovega pred Pilatom. O polnoči vlečejo vojaki papeža iz Rima. Tako pozno pa zato, da bi se ne razburilo ljudstvo, ki je ljubilo papeža in gospoda svojega.

Na potovanji trpi papež mnogo, a še hujša bila je njegova osoda v Carigradu. Izpostavijo ga namreč na dvoru cesarjevem, kjer se hitro nabere mnogo ljudstva. Namestnik cesarjev pride k njemu in pravi: „Glej, kako te je Bog izročil naši moči; kaj misliš, ker ne spoľnuješ ukazov vladarjevih? Zapustil si Boga, a tudi on je pozabil na-te.“ Stražniku ukaže, naj uzame papežu plaš in jermena od čevljev, in ljudstvu velí, naj preklinjajo papeža, pa naj večí del ljudstva tega ni hotlo in se je umaknilo. Cesar pa gleda z okna svojega stanovanja in se raduje, videč, kako je ponižan on, ki se derzne njemu nasprotovati.

Stražniki vlečejo papeža v sami spodnji obleki po mestu; vojak pred njim nese goli meč, v znamenje, da je obsojen. Obraz starčkov je bil vesel; ljudstvo pa spremljujoče se joka in mlo zdihuje nad osodo serčnega pa nesrečnega namestnika Kristusovega. Po tem žalostnem sprevodu ga vlečejo v ječo. Po tolikih bridkih dnevih oslabí starček ter se zgrudi v ječi na tla. Pusté ga tam vklenjenega v spodnji obleki ležati, da si je bilo malo dni pred Božičem. Tri dolge mesece leži bolan v ječi. Poslednjič, ko se nikakor ne udá njih volji,

tirajo ga v Krim v pregnanstvo, kjer dostikrat ni imel najpotrebnejših reči. Ni čudo, da čez pol leta umre, 16. septembra. Njegovo truplo je bilo pokopano ondi v cerkvi Marije, pozneje pa prepeljano v Rim, kjer ima zdaj lepo cerkev in prištet je med svetnike in mučence.

Cesarja pa je kmali po smerti papeževi zadela šiba Božja; mera hudobij njegovih je bila polna. Ljudstvo se vzdigne zoper njega. Zapušen, brez prijateljev, brez zanesljivih svetovalcev, mora bežati. Hiti v Sicilijo, nikjer ne najde miru. Kako bi ga tudi našel na svetu, ker ga nema v sercu? Kako ga je moralo groza biti, ko se je spomnil nedolžnega papeža! Duh brata, ki ga je umoril, bil mu je vedno pred očmi, vedno misli, da hodi pred njim, deržeč v roki kupo, polno grenkega strupa, veleč mu: „Pij, brat, pij!“

Slednjič ga umori njegov lastni služabnik v kopaljši! —

Med nasledniki njegovimi bil je Konstant II. Tudi ta se je rad vtikal v zadeve čisto cerkvene. Skliče namreč cerkveni zbor v Carigrad, ne da bi vprašal papeža za dovoljenje, ter sili pozneje papeža, da bi zborovanje poterdil. Ta, se vé, ne more vstreči cesarju, ker je to proti določilom cerkvenim, zato pošlje cesar vojake v Rim, da bi papeža vjeli in privedli v Carigrad. A ljudstvo, dobro spominjajoč se žalostne osode Martina II, brani hrabro papeža proti vojakom, ter jih zapódi iz rimskega mesta. Malo časa potem pa se upre cesarju vojskovođ njegov, Leoncij, se polasti vladarstva; cesarja pa dá gnati v pregnanstvo tje, kjer je moral živeti Martin, in ukaže mu nos odrezati. Kazen je očitna. Pozneje pride še enkrat v Carigrad, pa vojaki ga umoré leta 711.

Preden zapustimo vzhodno cesarstvo, omeniti nam je še dveh vladarjev, ki sta pregnjala Cerkev. Pervi je Konstantin Kopronim, sin njegov, Leon IV, je drugi.

V osmem stoletji bil je tako imenovani boj zoper svete podobe silno hud. Vse svete podobe po cerkvah, po hišah ter po javnih prostorih so hotli nasprotniki potreti in odpraviti. Nosili so podobe skupaj na kak očiten prostor, ter so jih ondi na gromadi sežigali. Konstantin Kopronim je bil posebno hud sovražnik podob; vse, kar je dosegla njegova moč, bilo je poterto. Poterl pa je Bog njega samega. Hoteč namreč začeti vojsko proti Bolgarom, loti se ga kužna bolezen, ki mu prizadeva grozno hude bolečine. Obupanemu jednak kriči v smertnih bolečinah: „Že čutim silno težo peklenskega ognja! Nesrečno smert je storil l. 775. Sin njegov, Leon IV, malo misli na muke očetove; on ravno tako divjá zoper ss. podobe. Tudi on dobí ravno tako kužno bolezen, in sicer v onem trenutku, ko hoče krono, ki je visela nad altarjem svete Zofije, djati sebi na glavo. Še tisti dan umerje nesrečni, leta 780.

Še jednega vladarja naj omenim, pa ne vzhodnega cesarstva. Ime mu je Hunerik, poveljnik Vandalom v Afriki. Divjal je v onem času proti Cerkvi, ko je v Afriki tako lepo napredovala. 4966 duhovnov, med temi mnogo škofov, je pregnal iz svojega kraljestva; 40.000 pa jih je grozno umoril; Bog ga je pa kaznoval z boleznijo, kakor Heroda svoje dni, živega namreč so červi ujedli.

Dosti dolgo, dragi čitatelj, mudil sem te pri rimskem cesarstvu; dosti izgledov si videl, kako Bog kaznuje nasprotnike svoje, a še mnogo več bi jih bilo lahko omeniti; mislim pa, da ti zadostuje to število, ter spoznáš, kako so se ljudje vzdigovali zoper katoliško Cerkev, a kako da so bili vsi kaznovani. Valovom na morji jednako se vzdigujejo kviško, ter se valé drug za drugim s silno močjo proti obrežju, proti sivi skali; pa zastonj je njih naval. S kakoršno silo se zaženó v skalo, s tako in še hujšo so odbiti, se dervijo nazaj v neiz-

mérno morje ter se pogubé. Morje je kmalu tiho in mirno; za valovi ni več sledú: skala pa na obrežji stoji še mogočna, kakor prej. Glej, to ti je podoba bojov hudobnih ljudi s katoliški Cerkvijo!

(Dalje sledi.)

Sveto Detinstvo.

Že je bilo razloženo v spisih v „Danici“ in tudi v posebnih bukvicah: Čemu je družba sv. Detinstva; kako neverniki uboge otročiče zametujejo, kristjani pa jih pobirajo, kerstijo in lepo izreajo; kako keršanski otročiči k temu lepemu delu pomagajo; in koliko dobrega se s tem stori za ubogo človeštvo. Tudi je bilo nekoliko popisano, kako je to djanje v korist nevérnikom vravnano. Povedanih je bilo precejšno število dogodkov iz misijonov, kako poganski otročiči terpijo, kako jih kristjanje rešujejo itd. Odbiti so bili ugovori zoper to djanje. Povedano pa je bilo tudi lepo število nauk za naše domače otročiče, kakor n. pr. naj bodo usmiljenega in blazega serca do ljudi, posebej do očeta in matere, do starih ljudi in do vsacega človeka; kako naj usmiljeni bodo tudi sami do sebe, pa do živali itd. Še dalje so v unih bukvicah prav priserčni in kratki nauki, kako se je treba varovati jeze, kletvinje, preprirov, pobojev in pretefov, in še veliko drugega je na malem prostoru. Nasleduje nekaj prav priserčnih izsledkov v dogodbah za male. Povedano je, kako je to lepo djanje sv. Detinstva potrjeno za vse naše cesarstvo in tudi še posebej za našo škofijo. Na vse zadnje pa je šopek lepih pesmic z napevi vred za otročiče. — Kdor koli teh bukvic ni še prebral, jih lahko dobi pri prečast. kanoniku Andr. Zamejcu, pri vredniku „Zgodnje Danice“, ali pri katerem koli gospodu, ki se pečajo z djanjem sv. Detinstva, ali tudi v katoliški bukvarni, in naj jih pazno prebere. Ne bo brez prida zanj, bodi si tudi, da je že odrašen ali postaren, in gotovo mu ne bo žal za malo časa, ki ga je obrnil v prebiranje te knjizice.

Moramo pa zdaj nadaljevati in gradivo zbirati za drugo knjizico, ki ima nasledovati za uno prvo. Predno prestopimo k nadaljni vravnavi sv. Detinstva, pomislimo:

Če keršanskim deležnikom samim sv. Detinstvo kaj pomaga?

Pomaga gotovo veliko veliko. Otročja molitev, ako lepo molijo, je Bogu neizrečeno ljubeznjiva in draga in dosega veliko plačilo. Koliko lepši pa še le je, kadar se moli v tako lep namen, da bi Bog reševal zaveržene poganske otročiče, jim dal sv. kerst doseči, ter lepo keršansko izrejo jim dodelil, ako ostanejo živi; lepo nebeško veselje pa, ako so tako oslabei, da morajo po sv. kerstu kmali umreti. Tako molitev iz ust dobrih otrok kakor tudi odraslih, bo Bog gotovo obilno usliševal in deležnike prav bogato obdaroval. Ne moli se zastonj vsak dan iz milijonov ust: „O sveta Devica Marija, prosi za nas in za uboge poganske otroke!“ Ne pozabite tedaj, da pravite v prvo: „za nas“, in potlej: „za uboge paganske otroke“. Tedaj se tudi za vas sad razcveta.

Pomislite dalje, da prosi na milijone otrok za vas pri dobrem Bogu. Že pred blizo 30 leti (l. 1852) je bilo keršenih 192.300 otrok na Kitajskem, in potlej vsako leto več, in lejte: vsi ti, ako ste v ti družbi, prosijo in molijo tudi za vas. Ali je mogoče, da bi usmiljeni Bog prezerl tolike prošnje!

Zato je upati, da otroci, ki zvesto opravljajo male opravilca sv. Detinstva, bodo veliko blagšega serca, vbogljivši, se bodo ložej varovali smertnih grehov, se boljše

pripravljali na sv. birmo, prvo spoved in sv. Obhajilo, pa tudi pozneje za razne stanove.

Na Francoskem opazujejo, da v cerkvenih redovih in družbah se vedno več česb oglašuje za misijone; v semenišu za vnanje misijone je bilo pred 20 leti 25 mladenčev, zdaj jih je že 110. Ni li ne mara k temu sv. Detinstvo pripomoglo? Precej verjetno je, da. V avstrijskih deželah se je dozda malo mladenčev glasilo za duhovski stan. Ali bi ne bilo upati, ako se mali sv. Detinstva močno poprimajo, da bo tudi v tem oziru bolje? (Gl. „Handbüchlein des Werkes der heil. Kindheit“, str. 32.) Naj smem še več reči: Ali se ne čuti že zdaj neko vgodniše gibanje v tem oziru, saj v krajih, koder se sv. Detinstvo razširja? Eden gg. duhovnov mi je že precej davno pisal, kako on čuti, da otroci prihajajo vbogljivši in boljši, odkar je med nje jel razširjati sv. Detinstvo. . . Ali ni prelepo znamenje že veselje, s kakoršnim mali k družbi pristopijo, in zvestoba, s kakoršno njih velik (morebiti več) del te male opravilca zveršuje.

O tem bi se dalo veliko pisati, pa bodi za to priliko dosti, ker moramo obravnavati še druge zadeve.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Novi misijon čast. oo. Trapistov v južni Afriki in klic. Do l. 1876 se angleška vlada ni nič zmenila za katoliške misijonarje med divjimi rodovi južne Afrike. Ko je pa sprevidela, da katoliški misijoni, ki pa ne dobivajo nobene posebne vladne podpore, vendar čudovito napredujejo, med tem ko dobro plačani anglikanski misijonarji nič opraviti ne morejo, obrnila je vso pozornost na katoličane. K temu je posebno pripomogel poglavar na „Cap Lord Frère-u“, ki je angleškemu ministertvu natanko sporočil, kako da se razširja in cvete katoliški misijon med divjaki, da se pa pri anglikanskih misijonarjih, ki so oženjeni in se le s kupčijo pečajo, ne vidi nič sadu. Od tega časa je začela angleška vlada, ki bi rada ondotne kraje kmalo pokristijanila, želeti, da bi se katoliški misijonarji ondi naselili. To se je tudi zgodilo. Serce se mora radovati človeku, ko sliši, kaj da se zdaj ondi godi. Misijonarji iz Jezusove družbe, med katerimi je tudi mnogo Avtrijancev, delajo v okraju „Zambesa“ tako rekoč čudeže spreobrnjenja. Na stotine ubozih poganov jih prosi poduka in sv. kersta. Tako tiše katoliški misijonarji od vsih strani v notranjo deželo, kjer prebivajo še zelo divji ljudje. Da imajo pa pri takih največ vspeha pričakovati redovniki, ki se pečajo z odgojo otrok in poljedeljstvom, to je gotovo. Zato je tudi angleška vlada naročila škofu v „Kaplandu“, (na južnem afrikanskem obrežji), da naj tacih redovnikov pokliče iz Evrope. Bili so poklicani v Afriko redovniki Trapisti iz Bosne iz samostana Marija-Zvezde. Znano je, kako se je pater prior Franc z 38 patri in brati meseca julija tega leta odpravil na pot iz Bosne. Angleška vlada je dala trapistom v last na dveh krajih po 10.000 oralov zemlje in razun tega jih je zastonj dala prepeljati čez morje. Pot čez Antwerpen, London in široko morje so srečno dokončali naši misijonarji. V pismu, iz katerega je tudi ta popis posnet, pa pater Franc ne more dovolj dopovedati, kako se je čudil in bil osupnjen, ker so ga Afrikanci sprejeli tako ginljivo in ljubeznjivo. V Kapstadtu, posebno pa v zadnji morsk postaji v Rost-Elizabeti, kjer je celó veliko protestantov, so uboge priproste menihe sprejeli, kakor naj imenitniši goste. Nabrali so za-nje po mestu mnogo darov, med njimi: 2 konja, 6 krav, celo čedo nojev (strusov) itd., in dva polna voza poljedelske priprave. Skušale so se

hiše in posamezni, kdo da bo več dal. Po tej podpori je bilo patrom mogoče naseliti se sredi starega velikanskega gozda. Pater Franc je začel precej zidati samostan in cerkev, in že prebivajo bosenski trapisti v Afriki pod svojo streho. Zdaj se je pa pater Franc — ta veliki apostolski mož — že lotil z vso vnemo zidanja deškega semenišča, kamor se bodo jemali ubogi in tako rekoč zaverženi zamorski dečki, se podučevali v sv. veri, kerševali in izobraževali. In ti bodo pozneje kot misijonarji hodili med svoje še nevedne poganke rojake. Za zidanje takega vstava in za naslednji njegov obstanek je pa treba še raznih moči, raznih delavcev; in zato je pisal pater Franc v samostan „Marija-Zvezde“, da naj še en oddelek bratov pride za njim v Afriko in pomaga, da se delo bolj urno dokonča. Častiti pater Beda, naš verli, vsega spoštovanja vredni domačin, je odločen za vodjo drugi družini, ki se ob koncu mesca januarja prihodnjega leta odpravi v Afriko. Vzel bo seboj dva pridna, lepo izobražena dečka iz Bosne, ki se bota hitro naučila ondotnega jezika, pomagala otroke učiti, bota tako rekoč seme novemu vstavu. Vzel bo pa tudi mnogo pomožnih delavcev, kakor zidarjev, tesarjev, mizarjev, kovačev, posebno pa poljedelcev, ki bodo imeli v Afriki na vse strani dosti dela, ter slednjič tudi takih, ki bi radi stopili v red trapistov. Pomožni delavci prav za prav niso redovniki, manj ostro živé, ne storé nič obljube, in lahko izstopijo iz samostana. Taki opravljajo v samostanu razne dela, kakor so jih z doma navajeni, ali kakor se v napravi izučijo, in skerbé ob enem pridno za izveličanje svoje duše. (V letošnji „Danici“ št. 8., 20. sveč. je vse to v pravilih na tanko popisano. Vr.)

Lep in blag je namen teh mož, ki se bodo kot misijonarji podali med poganke zamorce v nesrečno Afriko na skrajnem jugu, da jo osrečijo po sv. veri in keršanski omiki. Očitno je, da previdnost Božja se prav posebno zdaj obrača na velikansko Afriko z neštevilnim zamurskim prebivalstvom: skoz Egipt ob Nilu tiše v njeno sredino avstrijsko-italijanski misijoni (Knoblehar-Komboni), z Algira proti Sahari francoski, drugi ob večernem obrežji, in zdaj celó od juga gori.

Da bi se tudi tega velikanskega dela Slovenci vdeležili, pripomogli k srečni izveršitvi, poslal je č. P. Beda iz Marija-Zvezde vredništvu „Zg. Danice“ ta le tehtni klic in prošnjo:

Preslavno vredništvo!

Prosim Vas, gospod vrednik, sprejmite sledeče verstice v svoj cenjeni list:

Dobil sem od svojega častivrednega prednika P. priorja Franca ukaz, da naj pridem z malo družino bratov za njim v Afriko. Odšli bomo iz Marija-Zvezde ob koncu meseca januarja ali v začetku februarja.

Kdor čuti klic od zgoraj, da bi se pridružil temu misijonskemu delu — bodi si kot delavec v našem delavskem vstavu (Asyliirter), ali kot novinec za naš red (Postulant), — naj mi zarad dogovora precej piše. Dan odhoda, kakor tudi pot, koder bomo šli, bom pozneje bolj natanko naznanil. Nikogar pa ne morem seboj vzeti, ki ni zmožen sam plačati popotnih stroškov. Ti bodo znesli — vse skupaj — okolo 300 gl. Tudi se nikomur popotnina ne verne in denar za nazaj ne dá, ako bi v Afriki vročine ne mogel prenašati, ali bi mu sploh ne bilo všeč.

Slednjič prosim vse blage duše, ki hočejo meni in mojim redovnim bratom za pot ali pa za nakup in odgojo poganških zamorskih otrok kaj miloščine dati, naj bi to berž storili in poslali meni samemu, ali pa vredništvu tega lista.

V resnici, ako nam bo odrečena ta pomoč dobrih serc, moral bom v veliko škodo novemu vstavu mnogo

svojih bratov, ki hrepené po tem novem misijonu, pustiti v Evropi.

Lahko se razvidi, v koliko slavo da bo Materi sv. Cerkvi, ako dobro obrodi in se lepo razcvete naš misijon v južni Afriki, in koliko da bo naša naprava pospešila skupni katoliški misijon afrikanski.

Najprej je na to zastavljen dušni blagor mnogih ubogih poganških otrok, ker „sprejem v naš vstav“ pomeni to, kar — „kerst in kerščanska odgoja“.

Korist, ki jo bo ondotno deško semenišče obrodilo v razširjanji sv. vere v južni Afriki, se pa dopovedati ne dá.

Odpri tedaj, dragi čitatelj, svoje sercé, ter poglej, če nemaš kakega darú za ubozega Jezuska v podobi zamorskega otročiča.

In ako si sam reven, pa moli k najsv. Jezusovemu Sercu, da bodo drugi — bogateji — to sv. delo podpirali, in naš Odrešenik, ki je svojo kri prelil tudi za poslednjega ubogega zamorčaka, da bi bil tudi ta izveličan, On ti bo v hvaležni ljubezni obilno povernil. —

Kdor blagovoli svoj dar naravnost meni poslati, je prošén, da naj naredí naslov tako-le:

Fr. Beda,

duhovnik trapiškega reda v Marija-Zvezdi pri Banjaluki v Bosni.

Darovali so v ta namen za naslednji dobrotniki: Pn. gosp. stolni dekan Juri Volc 10 gl. — Pn. g. kan. Peter Urh 10 gld. — Pn. g. kan. Miroslav pl. Premerstein 1 ces. cekin. — Pn. g. kan. Mat. Meršol 5 gl. — Neimenovana po kan. gosp. P. Urhu 10 gl. — Neimenovan 2 gl. — Č. g. Koblar 1 gl. — Č. g. J. Dolenec 5 gl. Gosp. misijonarju izročili: Neka družba 10 gl. — G. prof. T. Zupan 5 gl. — G. prof. M. Lazar 2 gl.

Iz Ljubljane. V samostanu čč. gg. Uršulinaric ste bile 13. t. m. dvé gniljivi slovesnosti. Obhajala je namreč prečastita gospá prednica M. Antonija Murgelj 25letnico, čast. gospá M. Julijana Lavtar pa 50letnico storjene slovesne obljube. Obnovile ste dopoldne v cerkvi slovesno obljubo; po litaniyah pa je bila v notranjih prostorih v živih podobah pred oči stavljena sv. Uršula s svojo častito redovno družino in s velikim angelom, ki red skoni toliko stoletij vidno varuje in brani. Spréd pred mnogim osebstvom je bilo med lučimi Jezusovo presv. Serce, na katero kakor varno svetje sta kazala dva angelčka s kronama v rokah. Pred to častitljivo podobo ste dvé gospodičinji kaj lično čestitale gospema jubilitinjam. Predstavo je spremljalo lepo petje in igranje na glasoviru.

Iz Ljubljane. (Ogovor č. g. kateheta A. Keržič-a pri obdarovanji šolskih otrok z obleko.) Že sploh znane gospé in gospodičine našega mesta so se zopet letos že več tednov marljivo trudile z napravljanjem čisto nove obleke ubožnim učencem in učenkam — in danes hočejo temu svojemu preblagemu delu tako rekoč venec ali krono postaviti s tem, da napravijo 40 dečkom in 40 deklicam tisto veselje, ki ga more le mlado otročje serce občutiti, kadar prejme že zdavno zaželen dragoceni dar.

Pač lepo in preblago je to djanje; če le o katerem, smé in mora se o tem reči: „dobro delo se samo hvali“. Tedaj nikakor ne potrebuje mnoge hvale. Vendar ravno zato, ker je delo tolike lepote in blagosti, se mi zdi, da bi ne bilo prav, ko bi se popolnoma na tistem opravilo; zato mi bodi dovoljeno še pred nekoliko besedi spregovoriti.

Med najlepšimi čednostmi človeškega serca je gotovo v prvi versti miloserčnost — usmiljenost. Ta prekrasna cvetlica se pa le na katoliških tléh more

v vsi lepoti in krasoti razvijati in razcvetati ter zaželeni sad obroditi. Preden je bil prišel Zveličar na svet, je ni bilo nikjer zagledati v taki lepoti. Ljudje so bili večidel le v dvé versti razdeljeni; po eni strani prevzetni bogatini, ki so prešérno zapravljali svojo obilnost; po drugi strani pa obupni reveži, ki so bili kakor ubogi sužnji, zaničevani in terpinčeni. Meja, med obojuni je bila široka in globoka — pravi prepad. Prišlo pa je kerščanstvo na svet in naredilo je čez ta prepad terden zlati most kerščanske ljubezni. In kakor so se prvi kristjani prikazali, že se bere o njih v sv. pismu: Vsi so bili enega serca in enega duha; nihče ni rekel o tem, kar je imel, da je kaj njegovega, vse je bilo vsih; in kateri so imeli hiše in njive so jih prodali in so prinesli znesek apostelnom, da se je razdelilo slehernemu, ki je bil potreben — ni ga bilo reveža med njimi.

In to je ostalo še do današnjega dne. Človek, čigar serce je prevzeto in prešinjeno milih naukov sv. vere in oblaženo v ss. zakramentih, ne more biti drugačen kot miloserčen, dobrotljiv, usmiljen. — Sv. Nikolaj je že zdavno umerl in je bil pokopan; a duh njegove ljubezni ni ugasnil, ni bil ž njim pokopan, ampak še živi v stoternih sercih. Oglejmo si le samo ljubljansko mesto. Res je marsikaj v njem, kar je napačno in bi bilo želeti, da se pred ko moč, odpravi; a po drugi strani se vidi veliko lepega, gniljivega. Rekel bi, da sv. Nikolaj, zavetnik naši škofiji, ni le v stolni cerkvi, ampak da gre tudi od hiše do hiše in če treba tudi zunaj mestnih zidov do stradajočih revežev. Tisti ogenj sv. ljubezni, ki je nekdanj sv. Nikolaju serce vnemal, vnel je verle može, da so ustanovili družbo sv. Vincencija, ki je že mnogim revežem težko breme olajšala in ga olajšuje, da so ustanovili dvoje zavetišče, kjer revni dečki in deklice moreje precej v nežni dobi dobivati zdrave tečne hrane za dušo in telo; tista ljubezen nagiba še mnoga druga serca, da po privatnih hišah podpirajo ubožne dijake, da n. pr. Mgr. Jeran s samimi milimi darovi preskerbi čez 20 revnih dijakov z naj potrebnjšo hrano itd.

Kaj bi tudi daleč okrog iskal dokazov, ozrite se le tukaj na obložene mize. Tista ljubezen, ki je nekdanj sv. Nikolaja vnemala, vnemala je tudi serca blagih gospej in gospodičin, da so hitele in so že vse pripravile, še preden nam je pratika prinesla god sv. Nikolaja. To njihovo delo kerščanske ljubezni je pa še za to naj bolj hvale vredno, ker je sad stanovitne ljubezni, kajti letos se že petnajstič ponavlja. Veže me tedaj dolžnost, da se v imenu oveseljenih otrok, v imenu staršev in gg. učiteljev priserčno zahvalim najpred visokočastitemu gospodu deželnemu predsedniku in njegovi blagi soprogi, ker so nas počastili s svojo nazočnostjo. g. dr. Bleiweisu, ki ima gorko serce za vse naprave, ki so slovenskemu narodu v korist, zlasti pa za le to že precej od začetka, — potem pa vsim gospám in gospodičnam, ki so napravljale obleko; imena so že tako znane, da mi jih ni treba še le letos predstavljati; tedaj tudi njim in vsim dobrotnikom: tisočera zahvala, Bog jim poverni s svojim obilnim blagoslovom!

Iz Ljubljane („Kres“) Učeni gospodje bodo o novem letu v Celovcu pričeli na svetlo dajati leposlovni in znanstveni list „Kres“. Slovenci vedó, da „Danica“ skerbno želi mladino varovati vse spotike in privoši ji le zdrave duhovne hrane. Leposlovstvo je nevarno polje in le prerado se zavleče kaj na to ledino, kar ni „leposlovno“ in v mladini budí občutke, ki jih vera in pravost prepovedujete. V zaupanji in pod to pogojo, da bode „Kres“ zares jasno-svetli kres naši mladini, naj tudi „Danica“ naznani naslednje ji poslano vabilo:

Vabilo na naročbo. „Kres“. Leposloven in znanstven list. S sodelovanjem g. prof. dr. Greg. Kreka in g. župnika Dav. Terstenjaka, ureduje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. profesor v Celovci. Tiska, izdaja in založuje tiskarna družbe sv. Mohora. Velja na leto 4 gld., na pol leta 2 gld., in se tudi lahko po zvezkih à 40 kr., v knjigarnah kupuje.

Perva številka, ki v kratkem na svetlo pride, pri- nese iz spretnih peres sledeče članke: 1. V dan 1. januarja 1881 (pesen). — 2. Pomladanski vetrovi. (Povest iz časov francoskih vojsk.) — 3. Roka in serce. (Novela.) — 4. Zdravniški poskus. (Humoreska). — 5. Popotne opazke. — 6. Povstanek godbe in njeno delovanje na ljudi in živali. — 7. Narodno blago. *) — 8. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. — 9. Doneski k filozofičnej terminologiji. — 10. Kres. — 11. Zgodovinske črtice v nekdanji provinci: Windischgraz. — 12. Drob- nosti in dopisi.

Naročnina se naj pošilja na založništvo in oprav- ništvo „Kresovo“, to je, tiskarnici družbe sv. Mohora. *Uredništvo in založništvo.*

Iz Ljubljane. (Predstavljanje Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem. [Dalje.]) Pevski zbor stopi na oder in prične peti, godba vmés živo igrá, šumenje ljudstva se zaslíši. Pa naenkrat vse utihne, zagrinjalo se vzdigne in zagledali smo v pušavi mano, ki je z neba padala. Več kot 600 oseb je bilo na odru, ki so predstavljali Izraelce v pušavi. Vsa pušava je bila pokrita z drobnim zernjem, kakor s slano. Začu- deni vprašujejo Izraelci, ko to vidijo: „kaj je to“ (manhu)? O prekrasna je bila ta podoba, med mladenči in dekl- cami, možmi in ženami smo videli tudi Mozesa in Arona, — nihče se ni ganil, osebe, med njimi tudi 3—5letni otročiči, so stale ko okamnjene. Ta mana je bila pred- podoba sv. Rešnjega Telesa, ki vsaki dan pri sv. maši pride iz nebes, in nasituje naše duše za večno življenje. Le kaki dve minuti smo gledali to nepopisljivo lepo podobo, pevski zbor je pa popevaje razlagal to podobo tako-le:

Tenor-recit:

Doteka ura ravno,
Spolnilo bo se zdaj,
Kar po prerokih Bog že davno
Ljudém je razodel.

Tenor-solo:

Gospod je rekel: že ni več
To ljudstvo moje meni včas;
Darovi njega niso sveti,
Jih nočem več od njega vzeti.

Gospod je djal mi ravnokar:
Postavil bodem novi Dar,
Dar'valo bo se od izhoda,
Dar'valo tje se do zahoda.

(Zagrinjalo se vzdigne.)

V pušavi kaže čudež tam
Večerjo nove zveze nam.

Zbor:

O dober, dober je Gospod!
Za čase vse, ljudém povsod
Pripravlja jéd nebeško
Za revšino človeško.

Pa vsi v pušavi vmerli so;
Nevredno jedli jéd so tó,
Vživali hleposnedno.

*) Tudi v tem predalu je treba pazljivosti, ker veliko je vmés s smertno mišico natrošenega „blaga“. Vr.

Kdor kruh ta vžival bode zdaj,
Pa živel bode vekomaj;
Samó da vživa vredno.

Zagrinjalo se vzdigne in zagledali smo drugo predpodo, namreč sv. Rešnjega Telesa. Dva moža sta nosila silno velik grozd na drugo proti šotoru; bila sta Jozve in Kaleb; množica ljudstva gleda prelepo sadje iz obljubljenе dežele. Grozd je bil predpodo sv. Rešnje Kervi. Pevski zbor tudi to podobo razlaga, ko popeva:

Zbor:

O dober, dober je Gospod
Za čase vse, ljudem povsod!
Iz terte nekđaj kananejske
Nasladil množ'ce je hebrejske.
Al' ta pijača le samó
Krepčala množici teló
Po Božji je naredbi.
Zaveze nove vino pa,
Kri prava Sina Božjega,
Bo za hladilo dušne žeje.
O dober, dober je Gospod
Za čase vse, ljudem povsod!
Kervi dal živež in mesa
Nam lastnega telesa.

Po tej predpodobi zagledali smo Jezusa z dvajsetimi pri mizi v veliki obednici, ter ga zaslišali tako le govoriti: „Iz serca sem želel to velikonočno jagnje z vami jesti, preden terpim. Povém vam, od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu.“ Po jedi velikonočnega jagnjeta Jezus vstane, vzame pert, se z njim opase, vlije vode v torilo, da bo apostelnom noge umival. Ginljivi prizor je bil takrat, ko se je Peter branil, da bi mu Jezus nóg ne umil. Ko je bil apostelnom noge umil, si je vzel oblačila, se vsedel in govoril: „Ako sem jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati; zakaj izgled sem vam dal, da tako tudi vi delajte, kakor sem jaz vam storil. Potem postavi Jezus presveto Rešnje Telo in prerokuje, da ga bo Judež izdal. Kako ginljivo in spodbudno je bilo gledati obnašanje Jezusovo pri tej presveti daritvi; s kako globoko ponižnostjo je vzel posvečeni kruh v roke, ter k vsakemu apostelnov posebej šel in ga obhajal. Ravno tako je vzel potem kelih s sv. kervjo in zopet vsakemu posamezno iz keliha piti podal. Vidil sem, da Judeža je vselej stresnilo, ko je bil obhajal. Jezus pa ni nobene posebnosti razodeval, ko je Judeža obhajal. Pisavec Ljudevit Clarus popisuje sv. poslednjo večerjo tako le: „Vse to djanje diha veličansko častitljivost. Predstavljanje v svetopisemski priprostosti brez pridavkov govorniške olupšave nas potopljuje v bogoljubne občutke. Ginljiva pobožnost je obsevala obraze vsih predstavljavcev, noben neposvečen pogled, noben psovljiv namerd se ni pokazal na nobenem obličji. Pomen tega prizora, kolikor sem opazil, so občutili vse skozi, po nekaj pa tako globoko, da so na več krajih to razodevale solze in tihi zdihljej.“

(Dalje sledi.)

Zagorje poleg Save. Osmega decembra 1873 bil je za Zagorsko faro imeniten dan. Takrat so tukajšnjo novo-zidano farno cerkev takratni prečast. stolni prošt dr. Krizostom Pogačar blagoslovili in ob enem gospoda župnika Jan. Gros-a vmestili.

Kdo bi bil mislil, da komaj sedem lét pozneje bo že novi kameniti veliki altar, ki je stal 6400 gold., po prečast. gosp. dr. Klofutarji ravno ta dan blagoslovljen? V izverstem govoru je preč. gospod častni kanonik med drugim živo priporočal farmanom, naj bodo trdni v veri, kakor je bil sv. Peter, in polni goreče ljubezni

do Kristusa in té sv. vere, kakor je bil sv. Pavel, ki sta oba tej fari patrona.

Naš novi marmorni altar je izdelal mojstersko lepo gosp. Feliks Toman iz Ljubljane. Altar je 13 metrov visok in 6½ m. širok. Njegovi znamenitni deli so: iz nabrezinskega marmorja vse 4 dotalne stopnice, oba vhoda za altarjem in prelepi okvir k podobi sv. Petra in Pavla. Mensa in večina vsega altarja je iz grizinjanskega marmorja, v kterega je krasno vdolan rumenotemni tirolski, lepo rudeči veroneški ter prelepo pisani francoski in greški marmor. Iz teh oddelkov se krepko odlikuje temno-zeleni serpentini.

Enako so tudi iz veroneškega marmorja 4 veliki in šesteri manji nad tabernakelnom stoječi stebri. Vsim tem in še drugim 12 stebrom je v podnožje, kakor tudi za kapitole kararski marmor.

Podobo ss. Petra in Pavla je slikal akademiški slikar gospod Fr. Volf; to krasno delo se ne dá prehlaliti.

Pri tabernakelnju klečita v gorečo molitev vtopljena keruba, ktera sta iz kot mleka belega marmorja, ktera je posebno umetno in natančno izdelal gosp. kipar Fr. Zajec iz Ljubljane.

Cerkveno petje pri tej posebni slovesnosti je bilo pod vodstvom g. nadučitelja P. Gros-a vse skozi cecilijansko, in sicer Tantum ergo od Hanisch-a, Missa secunda in honorem B. M. V. od Jospers a, druge vloge so bile od Försterja, Hribarja in Sattnerja.

Cvet in nad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Otroku, poldrugo leto staremu, ki že drugi teden — razun malo pitja — ni nič vžival, se je precej po noči zboljšalo, ko je bil popoldne N. lj. Gospej priporočen; toraj ne moremo dosti priserčne zahvale izreči preljudi N. lj. G. presv. Serca za toliko dobroto.

Iz Ljubljane, 10. grudna 1880.

M. M.

Št. 2. Bila je moja sestra zelo zbolela, in tudi jaz sama sem bila vsa bolna; zatele sva se pa obé s terdnim zaupanjem k N. lj. G. presv. Serca, prosile jo in opravljale tudi 9dnevnicu Nji v čast; z obljubo, ako nama pomaga, da hočeve zahvalo naznaniti po „Danici“. In res, prav hitro se nama je boljšalo, spoznale sve, da naji je uslišala naša premila Mati Marija. Spolnive hvaležnega serca svojo obljubo, ter kličeva k Tebi: Bodi priserčno zahvaljena in tisučkrat češena Naša preljuda Gospá presv. Serca!

H. A. T.

Št. 3. Družina je opravljala dolgo časa devetdnevnic raznim svetnikom na čast, pa ni bila uslišana; začela je pa stanovitno moliti za duše v vicah in opravljati devet torkov k časti sv. Antonu Padovanskemu, in od takrat je uslišana v vsih okolišinah. — S serčno hvaležnostjo toraj rečemo: Bog se usmili vernih duš v vicah.

V Ljubljani, 14. grudna 1880.

K. M.

Št. 4. Na priporočevanje k sv. Jožefu in k sv. Deodatu je bila neka družina rešena hude zadrege, in neka oseba je neprevidoma bila uslišana v časni zadevi. Češen bodi Bog v svojih svetnikih!

V Ljubljani, 12. grudna 1880.

M. J.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Terpeča grozne bolečine zarad terganja po kosteh za ljubo zdravje, če je njeni duši k zveličanju. — Neki mož v dušnih in telesnih zadevah, posebno tudi za pravo spoznanje in raz-

svetljenje. — Ženi, ki je bila že pred nekaj časom v zadavi svojega zdravja, pa zanikernega moža in nevbogljivih hčeri v molitev priporočena, je v nekterem oziru že nekaj boljše; ob enem pa še prosi nadaljne priprošnje bratovske za uslišanje. — Mož prav goreče priporoča svojo ženo, da bi na priprošnje Marije D. in sv. Jožefa, ako je Božja volja, še ljubo zdravje dosegla. Zahvala se naznani. — Na očeh bolna.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec gruden 1880.

I. Glavni namen: Izročenje slovenske mladine v Jezusovo in Marijino Serce in v priprošnje sv. Jožefa za varstvo zoper poboje in nečiste znanja.

II. Posebni nameni:

20. grudna. Sv. Adelajda, kraljeva hči. Priporoč.: Viši stanovi za živo vero. Vredno pripravo na Božič. Varstvo nedolžnosti.

21. Sv. Tomaž ap. Priporoč.: Slaboverni. Zatrenje kletvinje. Cerkev v Indiji.

22. Sv. Zenon, vojak, se ni mogel smeja zderžati, ko je vidil Dioklecijana, da je malikinji Cereri daroval. Zato so mu zobe izbili in potem ga ob glavo djali. Priporoč.: Vojaki za serčnost v dobrem. Vsa naša dežela. Cerkev v Avstraliji.

23. Sv. Servul, sključen berač, je z izprošenimi darovi še druge podpiral, † 590 v Rimu. Priporoč.: Re-veži. Rimsko mesto. Umirajoči.

24. Predbožič ali Sveti večer. Ss. Adam in Eva. Priporoč.: Priprava na Božič. Novorojenci za sv. kerst. Cerkev v Sv. deželi.

25. Božič ali: Rojstvo Jezusa Kristusa Sinu Božjega v Betlehemu. Priporoč.: Obilen sad Zveličarjevega prihoda na svet. Otrociči za ohranjenje nedolžnosti. Ubožni.

26. Sv. Štefan. Priporoč.: Terpeči za sv. vero. Terdovratni sovražniki za spreobrnjenje. Mladenči.

Male duhovne vaje.

Zdihljaj. 1. Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik, ampak Zveličar. (50 dni odpustka vsaki pot.)

2. Za 9dnevnicu pred Božičem 300 dni odpustka za vsak dan; popolen odp. na Božič ali drugi dan osmine pod navadnimi pogojami.

Listek za raznoterosti.

„Peter Rokodelič“ je napis knjižici, ki jo je gosp. Ivan Tomšič poslovenil v poduk slovenski mladini. Koristna je sploh mladini in posebno takim rokodelcem in drugim, ki odhajajo med svet in po svetu, da se vedó brezvestnih zapeljivcev, okuženih in kužljivih ljudi varovati. Bodi živo priporočena.

Vprašanje: Kteri dvé reči se gerdo podaste? Odgovor: Kravi sêdlo, in pa klobuk ali kapa na glavi, kadar zvoni „Ave-Marija“.

Imenik volivcev za nove volitve v kupčijsko in obertnijsko zbornico je položen v Ljubljani v magistratni pisarnici, — po deželi pa v cesarskih davkarijah, da naj vsak volivec pogledat gre, če je v zapisniku in če ni kaka zmota.

Iz Idrije naznanjajo več nesrêč. Preč. g. dekanu Jož. Kogej se je na poti iz Godoviča konj splasil; on

sam je po sreči z voza skočil in se le nekoliko oškodoval, hlapec in konj pa sta se stermoglavila pod cesto, kjer so ju mrtva našli. — V spodnji Idriji pa so 3. t. m. trije rudarji kamenje lomili, kar se kos hriba uterga, jih podsuje, in dva hudo poškodva.

Nove katakombe (podzemeljske pokopališa) je gsp. kanonik Esprit Le Louet našel v Rimu, katic 200 stopinj od vrát sv. Pankracija.

H katoliški Cerki se v poslednjem času posebno obilno spreobračajo krivoverci v Perziji.

Poslednje novice. V državnem zboru bo 18. t. m. zadnja seja pred prazniki; 17. pros. 1881 se zborovanje zopet ima pričeti. Poslanci se bodo domú vernili z zavednostjo, da saj počasi se stanje v več ozirih na boljše obrača. — 14. t. m. je zbornica s 183 glasovi proti 146 privolila pobiranje davkov nadalje za 3 mesce; nasprotovali so levičarji, ker vlada neče plesati po njih renčarskem basu. Tudi postava za novi davek na žganjarje je sprejeta, in celó tudi v tem so levičarji nasprotovali! Tudi s tem nagajajo levičarji, da zahtevajo glasovanje po posameznih imenih, s čimur se veliko časa nepotrebno potratí, in ako se pomisli, kako drago zadavkani morajo plačevati vsako minuto zborovanja, je pač očitno, kolika škoda se s tim godí.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Val. Orehek 1 gl. — Č. g. Jož. Pretnar 2 gl. 60 kr.

Za pogorelce v Danjah v Soriški fari: Č. g. župnik Jož. Merzel 3 gl. — Č. g. župnik A. Pavlič iz Radeč 5 gl. 78 kr. — Č. g. Koblar 1 gl.

Za ubožno cerkev sv. Urbana in M. D. v Harijah: G. Silvester 50 kr. — Marija Piršič 1 gl.

Za Zagreb: Č. g. župnik Jož. Merzel 2 gl. — Č. g. Val. Klobus z Vojskega 3 gl. 50 kr.

Za sirotišnico v Banjaluki: Marija Piršič 1 gl.

Za sv. Očeta: Po pn. g. kan. P. Urhu 10 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Po pn. g. kan. P. Urhu 10 gl. — Preč. g. dekan Ant. Mežnarec 20 gl. za tab. (Op. Bo menda také prav; na nak. stoji: „za tab. v Bosni“? Vr.) — Gosp. Silvester 50 kr. — Neimonovana 1 gl. za tab. — Mati iz hvaležnosti za nenadno ozdravljenje otroka 60 kr. za tab.

Za afrikanski misijon: Č. g. župnik Rozman iz Nevelj 4 gl. — Po pn. g. kan. P. Urhu 10 gl.

Za misijon g. Tomazina: Po pn. g. kan. P. Urhu 14 gl.

Za sv. Detinstvo: Po pn. g. kan. P. Urhu 5 gl. — G. Silvester 50 kr.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Po pn. gosp. kan. P. Urhu 10 gl.

Za misijon gobovih na Sandviških otocih: Po pn. g. kan. P. Urhu 6 gl.

Za naj bolj potrebne misijone v Aziji: Po pn. g. kan. P. Urhu 15 gl.

Pogovori z gy. dopisovalci.

G. S—r v V.: Zastran Vašega namena bom govoril na zadevnem kraju. Pozdravljeni! — G. V. K. na V.: Vravnano vse po Vašem naročilu. — G. B—c: Ravno došlo, in vse prav; obljubljeni prosimo.

 Današnjemu listu je priložena priloga: Vabilo k naročbi v Solnogradu izhajajočega „Pastorala“.